

XIX. évfolyam 10-11. szám
2024. október-november

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

a Madárkórház Alapítvány lapja

25 évesek lettünk
Leucisztikus daru
Segélykérő állatok
Öreg néne őzikéje

Hívj, hogy repülhessen!

13600/17

ADJUKÖSSZE.HU Támogatás mértéke:

500 Ft/hívás vagy sms

25 évesek lettünk Ahogy elkezdődött

40 éve

1984 decemberében érkeztem Hortobágyra friss diplomával a Hortobágyi Állami Gazdaság Szásztelki Kerületébe üzemi állatorvosnak. Hereford húsmarha és juhállományok ellátása volt a feladat. Lóháton és lovasfogattal jártam, jórészt a Zám pusztán, a Kunmadarasi és Nagyiváni bombatér határában. Madarakról szó sem volt, de tudták, hogy részben a madarak miatt jöttem Pestről Hortobágyra. *Szarvas Bandi* szaksegédem egyik nap egy szárnytörött egerészölyvet talált a hóban, és kabátja alatt szállította be Simson motorján a gazdaság irodájába. Ott ráültették a fotel támlájára és fotózgatás közben azonnal meg is történt a kezelés. A szolgálati lakásom padlásán helyeztük el, és hamar híre kelt, hogy az új állatorvos madarakat is gyógyít. A szomszéd kislány 8 évesen kapcsolódott bele a munkába. Átjött és segített az átkötéseknél, etetéseknel és tavasszal a gyógyult ölyv elengedésénél is asszisztált. Ő *Szűcs Edit*, most is önkéntesünk, és a Debreceni Mentőállomásunk vezetője. Lánya, *Maja* szintén 8-9 éves kora óta önkéntesünk.

33 éve

1991-ben *Dudás Miklós*, *Sándor István* és *Besenyei László Bence*, a Hortobágyi Nemzeti Park akkori munkatársai megkerestek, hogy legyek az újonnan létesülő Ragadozómadár Repatriáló Állomás állatorvosa Góréss tanyán. A pusztán mélyén, nehezen járható földúton megközelíthető eldugott helyen néhány fabódé mellett egy volt tanyasi iskola és egy kukorica góré alkotta a telepet. 20-30 ragadozó, főleg sasok, ölyvek, és *Kucsera*, a holló valamint egy kobzott altáji kerecsen, majd egy tucat fiatal parlagi sas volt a páciens-túra, melyet később sérült golyák egészítettek ki. Szakmai hozzáértés akkor még nem volt, hiszen az állatorvosin nem nagyon, sőt, egyáltalán nem tanítottak akkor még madár csontsebészetet, sem más csontműtétet. Ebbe *dr. Lakos István* orosházi humán baleseti sebész vezetett be egy napos képzés során Góréson, a konyhaasztalon, humán velőürszegzési technikát

adoptálva a madarakra. A csontfúró gép akkor amerikáner volt, villany helyett zseblámpa. A stáb *Solt Szabolccsal*, majd *Kiss Robival* (– a képen jobbra, fotó: *Oláh Tibor*) bővült, aki ma is ott dolgozik. Mobiltelefon nem volt még, és akkor már nem lovon, hanem Trabanton jártam, így, ha elakadtam a sárban, gyalog kellett traktoros segítséget hívni Füredkőcsről. A betegek szaporodtak, az igények is nőttek, a kijárás nehézsége, és a távolság miatt 1998-ban az intenzív osztályt beköltöztettük a hortobágyi lakásomba, ahol a folyosón, majd a konyhában, szobákban, padlásán, udvaron, garázsban gyűltek a betegek, akkor még kicsiny gyerekeim nagy öröme, de egy idő után élehetlenné téve a lakást. Elhelyezésük, ellátásuk meghaladta akkori lehetőségeinket, és a Nemzeti Park sem akart erre költeni.

25 éve

1999-ben *Aradi Csaba*, a Nemzeti Park akkori igazgatója ajánlotta, hogy hozzunk létre egy alapítványt, mely pályázhat állami pénzekre. Így is lett. Kellett hozzá kórházépület, műtő, röntgen, elkülönítő, labor, gyógyszerár, takarmányos, iroda, raktár, szociális helyiség, röpdék. Megvettem a szomszéd épületet, és önerőből átalakítva engedélyeztettük a kórházat.

A röntgent a Philips Hungaria Kft. adományozta *Pásztor János* igazgató jóvoltából, az altatógépet *Bánhidý Zoltán* lányfalusi vállalkozó finanszírozta. A 6 barakból ma is álló röpdesor *Szappan Laci* barátom tervei és saját kezű kivitelezése szerint készültek *Bajigál Erzsébet* (a fotón), *Takács Attila*, *Dudás Miklós* (– a képen középen, fotó: *Oláh Tibor*) segítségével. Nélkülük és a hőskor akkori önkéntesei, későbbi kuratóriumi tagjai nélkül mindez nem jött volna létre. A madárkórház fogalmát akkor én találtam ki, az alapítványt *Dr. Fekete Miklós* budapesti állatorvos barátom alapításával 1999. szeptember 22-én jegyezték be, a hivatalos megnyitó október 5-én volt.

Azóta 25 év alatt 25 ezer madár fordult meg itt.
(folyt. köv.)

Dr. Déri János

Éppen egy éve tört ki a darvak között a madárinfluenza. Tavaly talán a világon a legtöbb daru gyűlt össze Hortobágyon, közel 200 000 madár. Táplálkoznak a kukorica tarlókon százas-több ezres csoportokban, és éjszakázni alacsony vízállású, leeresztett halastavakban tízezzel. Valahol 20 ezer, valahol 60 ezer egy tóban, ahol könnyen terjed a vírus. Hortobágyon pár ezer hullott el, innen a szegedi Fehér tóhoz vonulók közül közel 20 ezer. Az egész állománynak a 10 %-a! A hullák nem kerültek összeszedésre, még februárban sem, mert nem volt gazdája. Sem az állategészségügy, sem a természetvédelem nem tudott, vagy nem akart ezzel foglalkozni. Ezt a járvány megfékezése érdekében szóvá tettem mindenhol, ezen lap oldalain is, eredménytelenül. Utána ettől teljesen függetlenül kaptunk 5 NAV ellenőrzést, 3 természetvédelmi ellenőrzést és 2 rendőrségi feljelentést.

A daruvész során érdekes módon pár nagyliliken kívül nem volt más

madárfaj az áldozatok között. Még a korábbi járványok alatt leginkább érzékeny hattyúk is kimaradtak belőle, bár előtte a nyár folyamán több gólya, egerészölyv is fertőződött. De az összes nagyüzemi házibaromfi állomány elkapta és kártalanítás mellett mindet ki kellett irtani. A tavaszi vonulással a darvak már nem hullottak, a vadludak sem, de a házi baromfiállományok igen, melyeket ismét ki kellett irtani. A vírus endémiássá vált, nem kell már behurcolni, itt terem. Bár idén a vadmadarakat megkímélte a betegség, most újra dühög a házi baromfiállományok között, és nem biztos, hogy nem jelentkezik vadon élőknél újra. Néhány nyári lúdban már megjelent Hortobágyon és a környéken. Ha találkozik valaki túlszelid, emberi közelséget elviselő, esetleg remegő, fejét rázó, tekerő vízimadárral, akkor a tavalyi protokoll szerint nem kell hozzá nyúlni, ott kell hagyni, ahol van, és a hatósági állatorvosnak kell szólni. Ha mi tudunk róla, megoldjuk a karanté-

Karanténozás közben. A fotó tavaly a daruelhullás idején készült.

nozását, a tampon minta vételét és vizsgálatra küldését. Ha valaki akár közvetlenül, akár közvetve érintkezett velük, azonnali teljes személyi fertőtlenítés, ruhacsere szükséges, és ne menjen madarak közelébe!

Dr. Déri János

Leucisztikus daru

Az ide daruszezon több érdekességet is hozott hazánkba. Az első – ami annyira nem meglepő – az átvonuló darvak számának növekedése. Ez már egy évtizedek óta tartó tendencia, ami a kezdeti 8-10 ezres példányszámról mára 200 ezer példány fölé emelkedett. Ennek fő oka a tőlünk északabbra található fészkelő állomány

terjedése, valamint a fészkelő példányok és ezáltal a kikelt fiókák számának folyamatos növekedése. A másik érdekesség a hazánkban itt tartózkodó darvak szétterjedése.

Míg régebben a Tiszántúlra esett a darvak őszi gyülekezőhelye, idén már egy 15 ezres kontingens „gondolt egyet” és nyugatra vette az irányt a Fertő-tó térségébe. Ez a mozgás betudható a megnövekedett őszi állománynak, illetve az idén szűkösebb táplálékhiánynak. A harmadik érdekesség pedig az a leucisztikus egyed volt, ami egy kicsit meg is zavart néhány madármegfigyelőt. Elsőre valamelyik ritkább darunak gondolták, de amikor sikerült felvételeket készíteni az egyedről, és kisebb távolságból is megfigyelni, egyértelművé vált, hogy egy genetikai mutációnak lehetünk tanúi. Ez a mutáció – amely megakadályozza, hogy a pigment, különösen a melanin a madár tollán egyenes eloszlásban helyezkedjen el – viccelte meg a megfigyelőket. Ez a genetikai rendellenesség fehér foltokat, halvány színeket eredményezett a darun, ezért tűnhetett messziről más fajnak.

Konyhás István (Fotók: Pathó György)

Ünnepi pillanatok

Sokat gondolkodtam rajta, vajon a kerek évfordulókat miért ünnepeljük meg kiemelten. A tízes számrendszerből, no meg a két kezünkön levő kétszer öt ujjból is adódik, a tízíg elérve a számolásban váltani kényszerülünk. Ez a nagyságrendjét adja meg alapvetően annak, mikor jön el az ideje az ünneplésnek. Azaz mennyi időnként érezzük fontosnak, hogy az idő múlására, a megtett dolgokra emlékezzünk. Végülis arra jutottam, ebben rejlik a megoldás, az emlékezésben, a kiemelésben, a megmutatkozásban, abban a vágyban, hogy magunk és mások számára is nyilvánvalóvá tegyük: ez történt eddig, ezt tettük, erre vállalkoztunk, és ez lett belőle. A 40-70 évesek számára még ismerős az ötéves terv, a tibeti nevelési elvek szerint is ötévente kell szemléletet váltani a gyermeknevelésben. Azokat az alkalmakat szoktuk mérföldköveknek nevezni, amik meghatározóak az egyén, vagy egy közösség életútjában, ahonnan fordulópontra veszünk, vagy ami megerősíti a tovább haladás irányát. Ezek nem feltétlenül esnek egybe ezekkel a bizonyos kerek évfordulókkal, mégis, talán az öt év, és a tíz év ad elegendő időtávlatot ahhoz, hogy egy folyamat elinduljon, kiteljesedjen, kiforrjon, megmutatkozzon, lesz-e egy kezdeményezésből valami, vagy kifulladás. Tulajdonképpen ez történt a *Madárkórház Alapítvány* esetében is, 25 éves lett. *Mihó László* fotói a 2024. október 6-i ünnepségre engednek bepillantást. A bizonytalan időjárás ellenére 140-en vettek részt az ünnepségen, ami az én énekszámommal kezdődött egy ez alkalomra írt dallal. A Madárkórház és a Madárpark bejárása, madarak szabadon engedése, a meghívottak megvendéglése és visszaemlékezések után a *Chrome Rt.* akusztikus koncertje zárta a napot. Köszönjük megtisztelő figyelmüket, bizalmukat!

Veres Hajnalka

Fekete István világát idéző lakók Erdőpusztán

A Hortobágyi Madárkórház és Madárpark segítségével nemrég a Debrecen-Hármashegyialján található Természet Házának víztározója mellé új lakók érkeztek: tőkés récék, akik szabadon éldegélnek az erdei víztározó körül. Ezek a madarak a Madárparkban nőttek fel, vagy gyógyultak meg, ahol a madármentők nagy gondoskodással készítették fel őket a szabad életre. Mára mindannyian röpképesek, és tökéletesen alkalmazkodtak új élőhelyükhöz.

A tőkés récék különleges története szorosan összefonódik a természet erejével és a szabadság fogalmával, amelyet *Fekete István* műveinek állatvilága is gyakran

ábrázol. Az író regényeiben megjelenő állatokhoz hasonlóan a récék itt is a természetbe való visszatérést szimbolizálják. Fekete István emlékezetes szereplőjéhez, *Tás* vadkacsájához hasonlóan, ezek a récék is társra találtak az új környezetükben, ahol a vadon élő állatokkal harmóniában élhetnek. A récék nem csak maguknak, hanem a látogatóknak is egyedülálló élményt nyújtanak. Bár már teljesen felépültek, és szabadon szárnyalnak, pontosan annyira engedik közel az embereket, hogy megcsodálhassák őket, de megfogni nem lehet egyiket sem. Ez a természet iránti tiszteletet erősíti, hiszen a látogatók érezhetik a madarak jelenlétét, de a

természetvédelmi szabályok tiszteletben tartásával figyelik meg őket. A Nagy Puszta, a Hortobágy és az Erdőpuszta vizes élőhelyei, így a Természet Háza víztározójának környéke különleges találkozóhely a vándorló és kóborló madarak számára. A tőkés récék nemcsak helyi madárfajként jelennek meg, hanem időnként csatlakoznak hozzájuk vándormadarak is, amelyek megpihennek, szomszédjukat oltják, vagy átvonulnak a területen. A különböző madárfajok jelenléte jelzi a térség biodiverzitásának gazdagságát, és a látogatóknak lehetőséget ad arra, hogy közelről figyeljék meg a madarak életének változatos mozzanatait. A gyógyult madarak elengedése, és a madárgyógyászati bemutatók sok látogatót vonzottak az idei évben is. Ez a természetvédelmi projekt a tőkés récék átköltöztetésével nemcsak a madármentés sikerét ünnepli, hanem a természet és az emberek közötti mélyebb kapcsolatot is elősegíti. Az új lakók szabadon élnek – egy kicsit Fekete István állatvilágát idézve – az emberek számára pedig egyedülálló lehetőséget nyújtanak arra, hogy újraértelmezzék a természet értékeit és csodáit. Ha erre jársz, vár szeretettel *Tás* és kis csapata!

Varga Edit/A Természet Iskolája

Szabolcsi mentőállomásunkról

”Itt van az ősz, itt van újra. S szép, mint mindig, énnekem. Tudja Isten, hogy mi okból. Szeretem? De szeretem.” Már csodálatos színekben pompázik a természet, amikor eme összefoglalómat írom. Éjszakázó helyükre behúzó darvak hangja szakítja meg elmélyülésemet, amelyet cseppet sem bánok. Minden kétséget kizáróan ősz van. Nekünk ilyenkor már kevesebb sérült madárról érkezik bejelentés. Ám az elmúlt hó-

napok emlékei még olyan közeliek. Csak úgy, mint a szeptember eleji lehülés és csapadék hatására bajba került fecskék mentése. A megszámlálhatatlan telefonhívás, amelyek legtöbbször csak meglepődött emberek várták meghallgatásunkat, esetleg szakmai segítségnyújtásunkat. Ámbár voltak szépszerivel olyan madarak, amelyek hozzánk kerültek, s néhány nap roborálás után elindultak e hosszú útra. Az idei nyár sem telt el kiesett, kirepülés közben megsérült gólyafiak nélkül. Segítségünkkel tucatnyi gólya nyerhette vissza szabadságát idén is, a Szabolcs vár-

megyei területről. Ősszel leginkább legyengült madarak kerülnek kézre, s ezáltal mentőállomásunkra is. De mentettünk nemrégiben galamb fiókákat is, valamint pici sünit, amely nem tudott volna elvonulni télire súlyát és kondícióját tekintve. Ebben az időszakban elkezdődnek őszi munkálataink a mentőállomásunkon, így például elhasználódott ketrecek javítása, esetenként selejtezése. Takarmánykészletünk feltöltése is megkezdődik támogatóink segítségével, amelyet ezúton is hálásan köszönünk mindőtöknek!

Nagygyöri Anna

Segélykérő állatok

A félreértések elkerülése érdekében itt most nem olyan esetekről lesz szó, hogy pl. bejelentés érkezik a Madárkórházba azzal, hogy Kiő vagyok az egerészölyv! Kérem, segítsenek, mert a párom nekirepült egy elektromos vezetéknek, teljesen magatehetetlen.

A viccet félretéve, amennyiben figyelmesen járunk-ke-lünk, előbb utóbb mi magunk is találkozhatunk olyan állatokkal, melyek segítséget kérnek tőlünk, embe-rektől. Aki tart valamilyen háziállatot, az már eleve előnnyel indul, hiszen a gazdában (és családtagjaiban) kifejlődik egy érzék, mely megérteti vele azokat a vi-selkedési módokat, hangokat, amit az adott állat feléje közvetíteni próbál.

A kép illusztráció. (Fotó: Veres Hajnalka)

Ezek többnyire szokványos dolgok, melyek éhséget, szomjúságot, a simogatás iránti vágyat, játszó kedvet fejeznek ki. Minél szorosabb és közelebbi a kapcsolat egy adott állat és gazdája között, annál jobban kibővül ez a skála. Ha a háziállat bizalommal van gazdája felé, akkor balesetek esetén is hozzá fordul. Pl. toklász megy a kutya vagy macska fülébe, túska a talpába. Egy alkalommal agár kutyánk furcsa torokhangokat adott ki, közben a fejét rázogatta, mancsával hadonászott. Végül nagyra tátott szájjal, segélykérően leült elém. Mivel azt hittem, hogy darazsat nyelt, benéztem a szájába. Láttam, hogy egy csirkecombsont keresztbe fordult a torkában. Egy pillanat alatt mérlegelnem kellett a helyzetet: Ha mélyen benyúlok a szájába és közben összezárja, akkor kézsérülést szenvedhetek. Mivel mástól segítségre nem számíthattam, ezért hosszú ujjú ingem szárát a kézfejemre húzva egy határozott mozdulattal lenyúltam a torkába és a csontot kiemeltem. Kutyám igen közreműködő volt, tudta, hogy segíteni akarok neki, ezért állkapcsát a lehető legnagyobbra tátotta és a művelet alatt sem csukta be. Persze itt kölcsönös bizalom állt fenn, idegen kutya esetében nem mertem volna hasonlóképpen cselekedni.

Macskák esetében is lehet hasonló bizalmi helyzet, pl. kullancs eltávolítása esetében. Ha az állat

felfogja, hogy segíteni akarunk neki, akkor (viszonylag) jól tűri a műveletet. A csipesszel történő kivételkor ügyelni kell arra, hogy a kullancson kívül lehetőleg szőrszálakat ne fogjunk hozzá, mert azzal a kivétel okozta fájdalmat növeljük. A kullancs kivétele után én meg szoktam mutatni a vérszívót a macskának (kutyának) azzal a szándékkal, hogy bizonyosan tisztában legyen a művelet céljával.

Mi a helyzet idegen állatok esetében?

Kevés olyan ember lehet, akihez nem dörgölődött még gazdátlan macska, vagy nem koldult tőle ételmeget idegen kutya. Rengeteg macska és számos kutya szerzhettek magának hasonló módon új gazdát.

Vadon élő állatok segélykérése:

Itt különbséget lehet tenni az élelemkeresés és a valódi segélykérés között. Pl. télen a cinkék megjelenése is felfogható egyfajta segélykérésnek, (kiegészítő) élelem reményében húzódnak be a lakott területekre.

Persze akadnak rendkívüli segélykérések is!

A hetvenes-nyolcvanas- kilencvenes években sokat jártam horgászni a Pest-megyében lévő Duna-Tisza csatornára. A környéken igen gazdag volt a madárvilág. Egy alkalommal szembe velem, a látóhatáron két pont tűnt fel. Széleseben, egyenesen felém közeledtek! Kb. 100 méterről már látszott, hogy két madár az, az elsőt a hátsó üldözi. Az üldözött engem meglátva, kétségbeesett hápogással közeledett oly módon, hogy felettem kb. 2 méterre repült el. Az üldöző egy héja volt, ami a csatorna fölé érve már a karmait meresztette áldozata felé, de odaérve és engem meglátva lábait visszahúzva más irányba kanyarodott. A tőkés gácsér így megmenekült.

A gácsér manőverezése koránt sem lehetett véletlen! Néhány évvel korábban, ugyanezen a helyszínen hasonló jelenet zajlott le. Két barátommal éppen a magunkkal hozott elemőzsiát fogyasztottuk, amikor megismétlődött a fenti jelenet. Az üldöző szintén (ugyanaz?) héja volt, az üldözött ezúttal egy postagalamb. Se égen, se földön rajtuk kívül más nem tartózkodott a közelben, mégis az űzött galamb egyenesen minket vett célba. Úgy okoskodott, hogyha közvetlenül felettünk repül el, akkor üldözője visszahőköl, nem mer a közelünkbe jönni. Ki gondolná egy galambról, hogy ilyen taktikusan tud gondolkodni? Terve eredményre vezetett, a héja karmai ezúttal is csak a levegőt markolhatták meg!

Szintén a fenti helyszínen, egy novemberi napon, a túlsó parton vadászat zajlott. A puskaropogások alatt csak azon a szakaszon, ahol tartózkodtunk, kb. 3-4 mezei nyúl ugrott a vízbe és úszott át az innenső partra, pedig itt jól láthatóan és hallhatóan végig horgászok ültek. A menekülő nyulak különbséget tudtak tenni a rájuk ve-

– folytatás a következő oldalon

szélyes vadászok és a rájuk veszélytelen horgászok között! Persze a fenti eseteknél a veszélyben lévő állatok csak kihasználták a teljesen passzív ember(ek) közelségét a megmenekülésük érdekében.

Akadnak példák közvetlen segélykérésre is:

Tavaly, egy nyárvégi kora délutánon a feleségemmel a kertünkben üldögéltünk. Még hétágra sütött a nap, amikor a bokrok felől hirtelen csörtetés hallatszott. Egy alig öklömnyi, idei sünnel közeledett, egyenesen odajött a lábunk elé. Eltévedésről szó sem lehetett, mivel beszélgettünk, a hangunkat is jól hallhatta. Segélykérésének – sajnos – nyomós oka volt. Telis-tele volt kullancsokkal! A vérszívók jól láthatóan már régóta szívhatták a növények állat vérének. Csipesszel számos példányukat eltávolítottam, de volt olyan, nagyra nőtt élősködő is, amely a sünn egyik szemét választotta, abba fúrta be

magát...Szomorú látvány volt, hogy a kis állatot már felénk vezető útján is döglegyek kísérték, melyek diagnózisukkal nem tévednek. A továbbiakban csak annyit tudtam a sünn érdekében tenni, hogy szúnyoghálót vontam köré, hogy utolsó óráiban legalább a külső vérszívók nyugton hagyják.

Szerencsére akadnak eredményesebb esetek is! Szintén a kertünkben, a nyáron, egy rozsdafarkú fordult hozzám felettébb nagy bizalommal. Szinte a fejemre repülve, ágról-ágra ugrálva, éktelen csettegéssel vezetett a kert végében lévő területre, ahol a fészke lehetett. A fal tövében a szomszédunk kandúrja heverészett, nyilván az zavarhatta őt. A macska távozása után madarunk elégedetten nézett utánam.

A fenti esetek bizonyítják, hogy az állatok sokkal jobban ismernek bennünket, mint mi őket. Ez sok esetben a megmenekülésüket jelentheti!

Szentjóbó István

Öreg néne őzikéje

Nem a Mátra alján, hanem a bihari határ mentén, Pocsajon, a falu szélén lakik az öreg néne, aki két éve fogadta magához a sete-suta őzgidát, mely mindaddig boldogan élt a kertben, kutyával, tyúkokkal, kacsákkal, libákkal bé-

kességben. Egy nem túl szép napon az eddig barátságos kutya megharapta az őz fejét, ahogy megugrott, a lába beszorult egy vaskarám alá, és a hátulsó lába lábtő ízületén nyílt ficam keletkezett. A bőr 12 cm-en felszakadt, és a csont kifordult. Az őz azon járt, mely szennyeződött, fertőződött, ha azonnal nem kap műtéti ellátást, amputálni kell. Gazdája egy nyolcvan éves öreg néni nem tudta elsősegélyben részesíteni, másnak az őzike nem hagyta magát megközelíteni. A debreceni speciális állatmentők aznap nem tudták szállítani, altatás nélkül nem is lehet. Azonnal kocsiba ültem munkatársammal, és egy bő óra alatt odaértünk Pocsajra. Altató injekció az ólban a combjába, majd mosás, fertőtlenítés, antibiotikum, sínbe rakás, lepedőbe göngyölés és a Duster hátsó ülésén munkatársunk vigyázott rá útközben. Ha mozdult, kapott még egy kis altatót, mert mintegy fél óra a hatása, az út pedig 100 km. Hortobágyon még egy adag, mely már kockázatos volt, mert kérődzők hosszú altatás során felfúvódhatnak, de szükséges, mert azonnal meg kellett operálni. Mosás, fertőtlenítés, antibiotikumos lemosás még egyszer, csak jobban, szalagok, ízületi tok és bőr varrása után sínbe rakás. Egy folyosót almozunk be neki, a redőnyös falú kórtermeket összetörte volna, ha nekiugrik. Nem ugrál, de áll, járkál, eszik, iszik, és a gazdái másnaponta látogatják. Öreg néne simogatja, becézgeti, szeretgeti, két hét múlva hazaviszi.

Dr. Déri János

Így ünnepeltünk október 23-án

Az áramütött vörös vércsék időszaka

Az ősz a vércsék áramütésének ideje. A hazánkban kikelt fiatalokon kívül az északról érkező, vonuló és kóborló vércsék egyaránt érintettek, közülük többször került hozzánk skandináv gyűrűs egyed is. A villanyoszlopra szállás során a lábukkal a fém keresztágon, a szárnyukkal a dróton zárják az áramkört. Az esős időben a tollak szigetelő hatása romlik, áthúzza az áram, és gyakoribb az áramütés. Ha nem pusztul el azonnal, az áramkört záró végtagok elhalnak, azokat a madár saját maga lerágja, vagy amputálni kell. Ha időben megfelelő kezelést kapnak, – aminek első lépése még a terepen azonnali védőkötés a lábra és a szárnyra, leukoplaszttal teljesen lefedve, és kórházba szállítva – jó esetben teljes gyógyulás után szabadon engedhetők. Ha túl későn kerülnek kézre, lábuk és szárnyuk egy része elvész, de így, tartósan sérülten is fájdalommentes, elfogadható életminőséget biztosítunk nekik a hortobágyi Madárparkban, ahol párba állva utódokat nevelnek és azok szabadon bocsátásával gazdagítjuk a természetet.

Impresszum: *Kiadja:* Madárkórház Alapítvány • *Felelős kiadó:* Dr. Déri János

Cím: 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6. • *E-mail:* madarkorhaz@gmail.com • *Tel.:* +36 (30) 9435-494; +36 (30) 535-6484

Szerkesztők: Dr. Déri János, Konyhás István, Veres Hajnalka • *Tördelés:* TerepSzemle Stúdió • ISSN 1788–456X

Megtalálható országszerte állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, állati áruházakban, megyei könyvtárakban, AUCHAN és TESCO áruházakban, Alfazoo üzletekben és a budapesti METRO szerelvényeken.

Egyedi azonosító

REpont

Madárkórház Alapítvány